

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului privind stabilirea cadrului financiar general pentru utilizarea celei de-a doua contribuții financiare elvețiene nerambursabile acordată României prin intermediul Programului de cooperare elvețiano-român vizând reducerea disparităților economice și sociale în cadrul Uniunii Europene, precum și a contribuției naționale aferente acestei asistențe

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii proiectului de act normativ

2.1 Sursa proiectului de act normativ

Propunere de act normativ la inițiativa Ministerului Finanțelor.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 61/2023 a fost aprobat Acordul-cadru dintre Guvernul României și Consiliul Federal Elvețian privind implementarea celei de-a doua contribuții elvețiene în anumite state membre ale Uniunii Europene pentru reducerea disparităților economice și sociale în cadrul Uniunii Europene, semnat la București la 12 decembrie 2022, denumit în continuare Acord-cadru.

Inițierea actului normativ este determinată de necesitatea semnării acordurilor aferente măsurilor suport, dezvoltate pe baza Acordului-cadru menționat.

2.2 Descrierea situației actuale

Proiectul de act normativ a fost inițiat având în vedere necesitatea reglementării cadrului financiar pentru demararea implementării Programului de cooperare elvețiano-român care să permită utilizarea contribuției financiare nerambursabile, dar și asigurarea cofinanțării naționale aferente contribuției.

La 3 decembrie 2019, Parlamentul elvețian a aprobat, cu condiționalități, suma de 1,047 miliarde franci elvețieni, reprezentând anvelopa pentru coeziune economică și socială adresată unor state membre ale Uniunii Europene, în vederea reducerii disparităților economice și sociale în cadrul Uniunii Europene și suma de 190 milioane de franci elvețieni, reprezentând anvelopa pentru migrație, în vederea sprijinirii statelor membre ale Uniunii Europene afectate de acest fenomen. Perioada de angajare a fondurilor este de 5 ani, iar cea de plăți este de 10 ani, acestea începând de la data aprobării de către Parlamentul elvețian, respectiv 3 decembrie 2019. Din anvelopa pentru coeziune economică și socială, România beneficiază de o contribuție financiară nerambursabilă de 221,5 milioane de franci elvețieni.

Neadoptarea în regim de urgență a prevederilor cuprinse în acest proiect de Ordonanță de urgență ar genera un impact negativ economic, social și asupra mediului de afaceri, concretizat în nerealizarea unor obiective de investiții în domenii care susțin dezvoltarea energiei durabile cu beneficii pentru dezvoltarea comunităților locale, a activităților pentru reducerea disparităților sociale și diminuarea accesului la instrumentele de finanțare

prevăzute pentru IMM-uri. Totodată, neadoptarea unor măsuri în regim de urgență ar conduce la întârzierea implementării și, implicit, la pierderea unor sume considerabile din fondurile alocate României prin acest program și importanța absorbției fondurilor externe nerambursabile care reprezintă o prioritate absolută pentru România, dar și consecințele negative asupra instituțiilor beneficiare, precum și asupra reformelor planificate în cazul neutilizării fondurilor acordate de partea elvețiană și întrucât toate aceste aspecte vizează interesul public și constituie situații urgente și extraordinare a căror reglementare nu poate fi amânată, este necesară promovarea acestui act normativ în regim de urgență.

De asemenea, în contextul elaborării și aprobării bugetului pentru anul 2024, neadoptarea în regim de urgență a prevederilor cuprinse în acest proiect de Ordonanță de urgență ar conduce la blocarea procesului de includere de către beneficiari în buget, în termenul de 15 zile calendaristice de la data intrării în vigoare a legii bugetului de stat pe anul 2024, a sumelor necesare implementării Măsurilor Suport, afectând astfel semnarea Acordurilor de Implementare a Măsurilor Suport și demararea implementării acestora. În lipsa cadrului financiar, nu se poate demara implementarea Măsurilor Suport finanțate din fondurilor externe nerambursabile acordate în cadrul Programului de cooperare elvețiano-român, ceea ce, pe termen lung, ar putea duce la imposibilitatea implementării acestora în perioada de eligibilitate a cheltuielilor prevăzută în Acordul-cadru, respectiv până la 3 decembrie 2029.

2.3 Schimbări preconizate

Prezenta ordonanță de urgență stabilește cadrul financiar general pentru utilizarea celei de-a doua contribuții elvețiene nerambursabile acordate României prin intermediul Programului de cooperare elvețiano-român vizând reducerea disparităților economice și sociale în cadrul Uniunii Europene, precum și a contribuției naționale aferente acestei asistențe în vederea asigurării unui management financiar eficient al fondurilor aferente acestuia.

Contribuția financiară nerambursabilă elvețiană în valoare de 221,5 milioane CHF alocată României se va utiliza pentru ariile tematice în care se vor dezvolta Măsuri Suport și în conformitate cu alocarea indicativă, așa cum sunt definite în reglementările specifice de țară care constituie Anexa 1 la Acordul-cadru.

În cadrul Programului de cooperare elvețiano-român se acordă finanțare pentru următoarele Măsuri Suport:

a) Programe; b) Suport Tehnic - Fondul de Pregătire a Măsurilor Suport; c) Suport Tehnic - Fondul de Asistență Tehnică.

„Programul” reprezintă un set coerent de componente de program, derulat, în conformitate cu prioritățile naționale, politicile sau strategiile statului partener, cu sprijinul contribuției elvețiene, având un cadru unic și cuprinzător de implementare și bugetar, cu obiective generale.

„Suportul tehnic” reprezintă o parte din contribuția oferită în cadrul Programului de cooperare pentru pregătirea Măsurilor suport și pentru implementarea eficientă a Programului de cooperare.

În ceea ce privește cadrul instituțional național pentru gestionarea și implementarea Măsurilor suport finanțate în cadrul contribuției, sunt implicate următoarele autorități

- Unitatea Națională de Coordonare (UNC) – Ministerul Finanțelor (MF) prin Direcția Generală Pregătire ECOFIN și Asistență Comunitară;
- Autoritatea de Audit (AA) – Ministerul Finanțelor (MF) prin Unitatea Centrală de Armonizare pentru Auditul Public Intern;
- Autoritatea de Plată (AP) – Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene (MIPE) prin Direcția Generală Mecanisme și Instrumente Financiare Europene Nerambursabile;
- Operator de Program - orice persoană juridică din sectorul public sau privat care are responsabilitatea de a pregăti și a gestiona un Program; Acordul-cadru prevede Operatorii de Program stabiliți pentru fiecare arie tematică;
- Operator de Componentă de Program - orice persoană juridică din sectorul public sau privat căreia Operatorul de Program îi încredințează responsabilitatea de a pregăti și de a implementa o Componentă de Program.

Ministerul Finanțelor, în calitate de Unitate Națională de Coordonare (UNC) a Programului de cooperare elvețiano-român, prin intermediul Direcției generale pregătire ECOFIN și asistență comunitară, poartă responsabilitatea generală pentru atingerea obiectivelor și pentru implementarea Programului de cooperare elvețiano-român, precum și responsabilitatea gestionării fondurilor aferente Suportului Tehnic. Conform Acordului-cadru, UNC, AP și AA sunt entități naționale responsabile de gestionarea Programului de cooperare elvețiano-român.

În sensul prezentului act normativ, beneficiarul este orice persoană juridică de drept public sau privat, eligibilă pentru finanțare în cadrul unui Program sau în cadrul Suportului Tehnic. Operatorul de Program este considerat beneficiar pentru cheltuielile proprii de management prevăzute în Program și pentru finanțare în cadrul Suportului Tehnic - Fondul de Pregătire a Măsurilor Suport. Operatorul de Componentă de Program este considerat beneficiar pentru activitățile implementate în cadrul Componentei de Program și/sau pentru cheltuielile proprii de management prevăzute în Componenta de Program.

Conform Acordului-cadru, în principiu, toate cheltuielile din cadrul Programului de Cooperare vor fi prefinanțate de către Statul Partener. Astfel, statul partener va plăti cheltuielile efectuate, în conformitate cu procedura bugetară a Statului Partener, înainte de a solicita rambursarea cheltuielilor de către Elveția. Elveția va rambursa Statului Partener cheltuielile eligibile efectuate în cadrul Măsurilor Suport pe baza cererilor de rambursare prezentate de Autoritatea de Plată.

Prin excepție, în situații punctuale, justificate de imposibilitatea asigurării resurselor financiare la nivelul beneficiarilor și/sau pentru prefinanțarea cheltuielilor partenerilor elvețieni, Elveția poate să furnizeze avansuri, în baza prevederilor stabilite în Acordurile privind Măsura Suport.

Ordonanța urmărește să stabilească modalitățile prin care sunt asigurate sumele necesare prefinanțării Măsurilor Suport (aceasta fiind la nivelul beneficiarilor, cu excepții clar identificate în cuprinsul actului normativ) și modalitatea de rambursare a cheltuielilor eligibile din contribuția financiară elvețiană.

Totodată, având în vedere excepția mai sus menționată, reglementează posibilitatea acordării de avansuri în cadrul Măsurilor Suport de către Elveția, în CHF, în contul deschis

de către Autoritatea de Plată, în vederea transferării acestora până la beneficiar, prin intermediul conturilor bancare deschise în CHF.

2.4 Alte informații *) Prevederile prezentei ordonanțe de urgență nu sunt aplicabile "Programului de implicare civică" finanțat în cadrul celei de-a doua contribuții elvețiene nerambursabile, conform prevederilor Acordului-cadru dintre Guvernul României și Consiliul Federal Elvețian privind implementarea celei de-a doua contribuții elvețiene în anumite state membre ale Uniunii Europene pentru reducerea disparităților economice și sociale în cadrul Uniunii Europene, semnat la București la 12 decembrie 2022, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 61/2023.

Secțiunea a 3-a

Impactul socioeconomic **)

3.1 Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

Programul de cooperare va promova dezvoltarea sustenabilă, creșterea economică pe termen lung, coeziunea socială și protecția mediului prin folosirea fondurilor pentru obiective de investiții în domenii care susțin dezvoltarea energiei durabile cu beneficii pentru dezvoltarea comunităților locale, a activităților pentru reducerea disparităților sociale și diminuarea accesului la instrumentele de finanțare prevăzute pentru IMM-uri.

3.2 Impactul social

Programul de cooperare are ca scop reducerea disparităților sociale și economice în cadrul Uniunii Europene, dar și în cadrul României, între diferite regiuni. Beneficiarii acestor fonduri se înscriu într-o serie amplă de categorii: populația din zonele rurale și slab dezvoltate, minorități și grupuri dezavantajate din punct de vedere social, categoriile de persoane vârstnice sau cu deficiențe locomotorii, societatea civilă, etc. Incluziunea socială constituie o temă transversală în cadrul ariilor tematice și a programelor în care se va derula cooperarea.

3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Nu e cazul.

3.4. Impactul macroeconomic

România va beneficia de o contribuție financiară nerambursabilă în valoare de 221,5 milioane franci elvețieni, ceea ce va genera un impact pozitiv pentru dezvoltarea pe termen scurt, mediu și lung a economiei și societății românești.

3.4.1 Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici:

Nu e cazul

3.4.2 Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat:

În cadrul ariei „Finanțare pentru microîntreprinderi și întreprinderi mici și mijlocii”, programul se va implementa în baza unei scheme de minimis, prin intermediul unei proceduri transparente și nediscriminatorii pentru care se vor respecta regulile ajutorului de stat.

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri

Prin dezvoltarea unor intervenții în aria „Finanțare pentru microîntreprinderi și întreprinderi mici și mijlocii”, fără a se limita la aceasta, impactul asupra mediului de afaceri va fi pozitiv. Obiectivul este acela de dezvoltare a IMM-urilor, în special în sectorul productiv, prin asigurarea accesului la finanțare și, prin urmare, îmbunătățirea producției sustenabile și a ocupării forței de muncă.

3.6 Impactul asupra mediului înconjurător

În funcție de specific, programele ce se vor contura în cadrul ariilor tematice vor include măsuri de atenuare a schimbărilor climatice și de adaptare la acestea.

În aria tematică “Eficiență energetică și energie regenerabilă” se vor finanța intervenții având ca obiectiv consolidarea eficienței energetice și a utilizării surselor regenerabile de energie în orașele din România, cu impact pozitiv de lungă durată asupra mediului înconjurător.

3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

Măsurile din cadrul ariei tematice “Cercetare și inovare” vor contribui la creșterea economică și la competitivitatea României prin consolidarea excelenței în cercetare și a capacităților de inovare ale organizațiilor de cercetare, a universităților din România și prin facilitarea cooperării în domeniul cercetării și inovării cu partenerii internaționali.

3.8 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

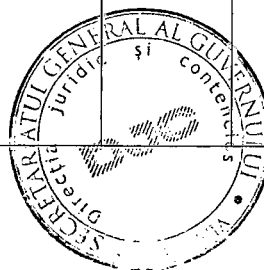
Programul de cooperare elvețiano-român va contribui la reducerea disparităților economice și sociale în cadrul UE și în România, iar măsurile suport din cadrul ariilor identificate se vor dezvolta în linie cu prioritățile strategice naționale.

3.9. Alte informații

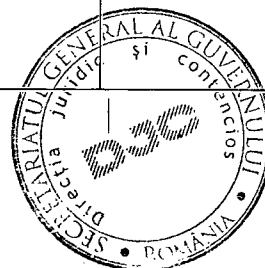
Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri *)**

- În mii lei (RON)						
Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
1	2	3	4	5	6	7
4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) bugetul de stat, din acesta:						
(i) impozit pe profit						
(ii) impozit pe venit						

b) bugete locale: (i) impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat (i) contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri (Se va menționa natura acestora.)						
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii						
b) bugete locale: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli (Se va menționa natura acestora.)						
4.3. Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
b) bugete locale						
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii						

cheltuielilor bugetare						
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						

4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adaptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente:

a) fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată;

b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.

4.8. Alte informații

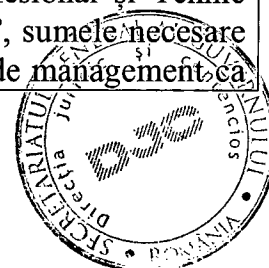
Sumele necesare derulării Măsurilor Suport vor fi cuprinse în bugetele ale beneficiarilor.

Prin excepție, sumele necesare finanțării valorii totale a activităților pentru componentele din cadrul Programului Transport, aferente Societății Comerciale Metrorex - S.A., sunt cuprinse în bugetul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii.

De asemenea, în cazul Unității Executive pentru Finanțarea Învățământului Superior și a Cercetării, Dezvoltării și Inovării (UEFISCDI), în calitate de Partener de Măsură Suport, sumele necesare implementării Componentei de Program privind proiectele comune multilaterale de cercetare, în cadrul "Programului de cooperare internațională în domeniul cercetării", suportate din cofinanțarea națională, se asigură din bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Educației.

În cazul institutelor naționale de cercetare-dezvoltare, în calitate de beneficiari, sumele necesare finanțării valorii totale a activităților proprii în vederea implementării Componentei de Program privind Infrastructura Luminii Extreme –Fizică Nucleară (ELI-NP) în cadrul "Programului de cooperare internațională în domeniul cercetării" și a Componentelor de Program în cadrul "Programului infrastructură pentru cercetarea și monitorizarea emisiilor", se asigură din bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării.

În cazul Centrului Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic (CNDIPT), în cadrul „Programului privind învățământul dual (VET)”, sumele necesare finanțării valorii totale a cheltuielilor CNDIPT aferente cheltuielilor de management ca

Operator de Program, în baza delegării de atribuții de către Ministerul Educației ca Operator de Program, sau a cheltuielilor de management ca Operator de Componentă de Program sau finanțării valorii totale a activităților proprii în cadrul componentelor de Program, se asigură din bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Educației.

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

5.1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ

În termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, prin ordin comun al ministrului finanțelor și ministrului investițiilor și proiectelor europene vor fi aprobate normele metodologice de aplicare a acesteia.

5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice: Actul normativ nu se referă la acest subiect.

5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE): Actul normativ nu se referă la acest subiect.

5.3.1. Măsuri normative necesare transunerii directivelor UE

5.3.2. Măsuri normative necesare aplicării actelor legislative UE

5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene: Actul normativ nu se referă la acest subiect.

5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate: Hotărârea Guvernului nr. 61/2023 de aprobare a Acordului-cadru dintre Guvernul României și Consiliul Federal Elvețian privind implementarea celei de-a doua contribuții elvețiene în anumite state membre ale Uniunii Europene pentru reducerea disparităților economice și sociale în cadrul Uniunii Europene, semnat la București la 12 decembrie 2022

5.6. Alte informații

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative

6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate: Nu e cazul

6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale: Nu e cazul

6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative

6.5. Informații privind avizarea de către:

- a) Consiliul Legislativ
- b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării
- c) Consiliul Economic și Social
- d) Consiliul Concurenței
- e) Curtea de Conturi

Proiectul prezentului act normativ a fost avizat de Consiliul Legislativ prin avizul nr. 1219/2023.

6.6. Alte informații:

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ

Au fost respectate dispozițiile Legii nr. 52/2003, republicată, privind transparența decizională, prin publicarea pe pagina de internet a Ministerului Finanțelor în data de 7.12.2023.

7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice: Nu e cazul

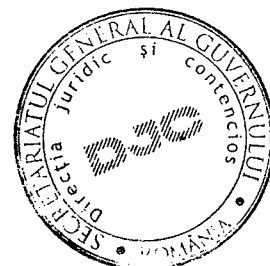
7.3. Alte informații:

Secțiunea a 8- a

Măsuri privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ

8.1. Măsuri de punere în aplicare a proiectului de act normativ

8.2. Alte informații

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului privind stabilirea cadrului financiar general pentru utilizarea celei de-a doua contribuții financiare elvețiene nerambursabile acordată României prin intermediul Programului de cooperare elvețiano-român vizând reducerea disparităților economice și sociale în cadrul Uniunii Europene, precum și a contribuției naționale aferente acestei asistențe, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

[REDACTED]
PRIM-MINISTRU

[REDACTED]
ION-MARCEL CIOLACU

